

Meldplicht bij indicatie van fraude en witwassen

Op 1 augustus 2008 trad de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) in werking. Het doel van deze wet is de integriteit van het financiële stelsel te handhaven. Door witwassen en financiering van terrorisme loopt het publiek vertrouwen in dit stelsel ernstige schade op en dat moet natuurlijk worden voorkomen. Ongebruikelijke transacties moeten daarom worden gemeld bij de FIU-Nederland.

De FIU-Nederland is de organisatie waar volgens de Wwft meldingsplichtige instellingen ongebruikelijke transacties moeten melden. Blijkt na analyse van de FIU-Nederland dat een melding daadwerkelijk wijst op witwassen, financiering van terrorisme of een onderliggend misdrijf, dan wordt deze gemeld aan de verschillende opsporings-, inlichtingen- en veiligheidsdiensten. De FIU-Nederland is formeel onderdeel van de rechtspersoon Staat der Nederlanden en is ondergebracht bij de nationale politie.

Meldingsplicht voor accountants en adviseurs

Onder andere financiële instellingen zijn verplicht om een verdachte transactie te melden bij de FIU-Nederland. Denk hierbij bijvoorbeeld aan banken, geldwisselkantoren, trustkantoren en beleggingsinstellingen.

Maar ook veel vrijeberoepsbeoefenaren hebben een meldingsplicht, waaronder accountants en belastingadviseurs. Zij hebben niet alleen een meldingsplicht maar moeten ook vooraf een cliëntenonderzoek uitvoeren.

De verplichting tot het doen van een cliëntenonderzoek en de meldingsplicht gelden voor de beroepsactiviteiten van de registeraccountant, accountant-administratieconsulent en belastingadviseur. Denk hierbij onder andere aan:

- werkzaamheden voor de jaarrekening;
- administratiewerkzaamheden;
- forensische accountancy;
- belastingadvies;
- het verzorgen van belastingaangiften.

Cliëntenonderzoek is verplicht

Een cliëntenonderzoek is een verplichting voor accountants en belastingadviseurs omdat zij volgens de Wwft moeten weten met wie zij precies zaken doen. Het cliëntenonderzoek houdt het volgende in:

- identificatie van de cliënt en verificatie daarvan;
- op risico gebaseerd inzicht krijgen in de eigendoms- en zeggenschapsstructuur (bij een rechtspersoon);
- identificatie en op risico gebaseerde verificatie van de uiteindelijk belanghebbende (UBO);
- vaststelling van het doel en de beoogde aard van de zakelijke relatie;
- vaststelling of de natuurlijk persoon die de cliënt vertegenwoordigt daartoe bevoegd is;
- op risico gebaseerd verifiëren of de cliënt voor zichzelf of een ander optreedt;
- voortdurende controle van de zakelijke relatie en de transacties.

Belanghebbende bij een bv

Bij een besloten vennootschap (bv) is een uiteindelijk belanghebbende (UBO) een natuurlijke persoon die meer dan 25% van de aandelen, stemrechten of het eigendomsbelang houdt in een bv. Dat kan ook een natuurlijke persoon zijn die op een andere manier eigenaar is of zeggenschap heeft, zoals een persoon die de meerderheid van de bestuursleden kan benoemen of ontslaan. Het percentage van 25% speelt in dat geval geen rol. Is een dergelijk iemand niet aanwezig in de bv, dan komt het hoger leidinggevend personeel in beeld: de statutair bestuurders van de bv.

Twijfel over betrouwbaarheid

Een cliëntenonderzoek moet onder andere worden gedaan:

- bij het aangaan van een zakelijke relatie in of vanuit Nederland;
- bij het verrichten van een incidentele transactie voor de cliënt van ten minste € 15 000, of twee of meer transacties waartussen een verband bestaat met een totale waarde van ten minste € 15 000;
- als er indicaties zijn dat de cliënt betrokken is bij witwassen of financieren van terrorisme;
- als er twijfel is over de betrouwbaarheid van eerder verkregen gegevens van de cliënt;
- als het risico van betrokkenheid van de cliënt bij witwassen of financieren van terrorisme daartoe aanleiding geeft.

Niet alleen bij verdachte transactie

Instellingen met een meldingsplicht denken vaak dat een melding alleen verplicht is als een transactie verdacht is. Dat is onterecht. Als er aanleiding is om te veronderstellen dat de transactie kan leiden tot witwassen of de financiering van terrorisme, dan moet al een melding worden gemaakt bij de FIU-Nederland.

Die beoordeelt vervolgens of een gemelde ongebruikelijke transactie verdacht is. Verdachte transacties worden vervolgens gemeld aan opsporingsinstanties of veiligheidsdiensten. Die doen daarna nader onderzoek.

Een melding doen van een ongebruikelijke transactie

Voor het doen van een melding van een ongebruikelijke transactie bij de FIU-Nederland moet een instelling geregistreerd zijn. Dat kan via het registratieformulier op het meldportaal. De eerste of enige persoon die zich namens een instelling registreert moet ook een identificatieformulier invullen en een kopie van zijn of haar ID-bewijs toevoegen. De tweede of derde persoon die namens een instelling registreert moet het MeldID van de instelling invullen in het registratieformulier.

Meldrapport

Inloggen kan op het Meldportaal met de gekozen gebruikersnaam en het wachtwoord. Er zijn twee mogelijkheden om een melding te verzenden: door het meldformulier in te vullen of per XML-Meldrapport.

Samenwerking met Justitie

De FIU-Nederland slaat alle meldingen op in een database. Soms kan het voorkomen dat een melding die in eerste instantie werd gezien als ongebruikelijk later in combinatie met andere meldingen over ongebruikelijke transacties of in combinatie met een zoekvraag van de Landelijke Officier van Justitie (LOvJ) alsnog als verdacht wordt aangemerkt.

In sommige gevallen kan de FIU-Nederland een melding ook doorsturen naar een buitenlandse zusterorganisatie. Die kan de melding weer doorsturen naar lokale diensten.

Indicatoren voor meldingsplicht

Er zijn objectieve en subjectieve indicatoren. Voldoet een transactie aan een objectieve indicator, dan moet deze altijd worden gemeld. Voor verschillende groepen van meldingsplichtigen gelden verschillende objectieve indicatoren.

Voor belastingadviseurs en accountants is de volgende objectieve indicator vastgesteld: transacties van € 15.000 of meer betaald aan of door tussenkomst van de instelling in contanten, met cheques of soortgelijke betaalmiddelen. Dus als een cliënt € 15.000 contant betaalt, moet dit worden gemeld bij de FIU-Nederland.

Bij de subjectieve indicator beoordeelt de instelling de transactie zelf

Subjectieve indicator

Valt de transactie niet onder een objectieve indicator, dan kan de subjectieve indicator van toepassing zijn. De instelling beoordeelt de transactie dan zelf en besluit op basis daarvan of deze onder de subjectieve indicator valt.

Het constateren van grote contante betalingen kan leiden tot de volgende subjectieve indicator: transacties waarbij de meldingsplichtige aanleiding heeft om te veronderstellen dat ze verband kunnen houden met witwassen of de financiering van terrorisme. Ook dan moet deze constatering worden

gemeld bij de FIU-Nederland.

Toezicht op naleving Wwft

Voor de vrije beroepen, zoals notarissen, accountants, belastingadviseurs en administratiekantoren, houdt het Bureau Financieel Toezicht (BFT) toezicht op de naleving van de Wwft. Om efficiënt toezicht uit te oefenen overlegt BFT regelmatig met het ministerie van Justitie en Veiligheid, het ministerie van Financiën en verschillende beroepsorganisaties.

Het BFT doet dat ook met andere toezichthouders, zoals de Autoriteit Financiële Markten (AFM) en De Nederlandsche Bank (DNB), om zoveel mogelijk overeenstemming te bereiken voor wat betreft de interpretatie van de wet en de uitvoering van het toezicht.

Het niet naleven van de Wwft wordt gezien als een economisch delict

Identiteit verifiëren

Bij het toezichtonderzoek selecteert het BFT de cliëntendossiers en bekijkt die vervolgens. Het BFT controleert of de identificatie en verificatie van de identiteit van de cliënt, UBO's of politiek prominente personen (PEP's) zijn uitgevoerd. Ook is het toezichtonderzoek van het BFT erop gericht dat de instellingen in voorkomende gevallen een melding doen van een ongebruikelijke transactie.

Boete en dwangsom

Het BFT kan een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom opleggen. Het BFT kan in de ergste gevallen zelfs aangifte doen bij de officier van justitie en die kan vervolgens een strafrechtelijk onderzoek instellen.

Het niet naleven van de Wwft wordt gezien als een economisch delict. Als daar sprake van is, kan het BFT kiezen voor een van de volgende middelen:

- een gevangenisstraf van maximaal twee jaar;
- een taakstraf;
- een geldboete van de vierde categorie (€ 20.500).

Er kunnen ook extra straffen worden opgelegd, zoals het stilleggen van een onderneming voor maximaal één jaar.

Dit is een artikel van de redactie van FA Rendement

FA Rendement is dé informatiebron voor administrateurs, boekhouders, controllers en andere financiële professionals. Wat is er veranderd op het gebied van financieel-administratieve wet- en regelgeving, en hoe kunt u als specialist deze informatie direct in uw dagelijkse werk toepassen? Daarnaast moet u op de hoogte zijn van onder meer de fiscaliteit, automatisering, de loon- en salarisadministratie, sociale voorzieningen, debiteurenbeheer en inkoop.

De onafhankelijke en ervaren redactie van FA Rendement zit bovenop het nieuws en vertelt u als eerste wat de ontwikkelingen zijn. Altijd in heldere taal en met een praktische insteek, zodat u de informatie direct kunt vertalen naar uw eigen werksituatie. FA Rendement is daarnaast multimediaal. De voor uw vakgebied relevante informatie verschijnt:

- ✓ dagelijks op het digitale platform Rendement Online, waar u onder meer het laatste nieuws, checklists, rekentools, maatwerkbrieven en verdiepingsartikelen tot uw beschikking heeft;
- ✓ wekelijks gebundeld in een e-mailnieuwsbrief;
- ✓ maandelijks in het vakblad FA Rendement, boordevol nieuws en achtergrondartikelen, digitaal en op de mat;
- ✓ tweemaandelijks in een handzaam themadossier: een pocketboekje dat iedere editie een complex onderwerp uitdiept.

Rendement is een succesvolle uitgeverij van met name praktische vakbladen en digitale ondersteuning.

Het assortiment bestaat uit een crossmediaal portfolio: van printuitgaven zoals magazines en themadossiers tot online ondersteuning in de vorm van digitale naslagwerken, e-nieuwsbrieven, een vragenservice en tools.

www.rendementuitgeverij.nl